

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-126

12/02/2020

ქ. თბილისი

ქ. ფოთში, თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის ტერიტორიაზე, ალუმინის და თუთიის შენადნობებისგან (ფერადი ლითონების დნობა) ავტომანქანის მექანიკური კომპონენტების საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „სდტ ჯორჯია“-ს მიერ გზმ-ს საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ალუმინის და თუთიის შენადნობებისგან (ფერადი ლითონების დნობა) ავტომანქანის მექანიკური კომპონენტების საწარმოს მოწყობის და ექსპლუატაციის პროექტის სკრინინგის განცხადება.

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. ფოთში, თავისუფალი ინდუსტრიული ზონაში (თიზ), 5 000 მ² ფართობის მქონე მიწის ნაკვეთზე (N307 ს/კ 412733421), საწარმო უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან დაშორებულია 450 მეტრით. საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს განთავსებულია სამრეწველო საწარმოები: შპს „მოულდს ენდ მეტალს ჯორჯია“-ს მეტალურგიული საწარმო (დაშორება დაახლოებით 600 მ); „Caucasian Metals Terminal“-ის მეტალების მადნების გადასატვირთი ტერმინალი (დაშორება დაახლოებით 500 მ) და სხვა. საპროექტო ტერიტორია მდ. რიონიდან დაცილებულია 800 მეტრით, ხოლო ფოთის საზღვაო ნავსადგურის საკონტეინერო ტერმინალიდან 1650 მეტრით.

საწარმოში დაგეგმილია წელიწადში 275 ტონა ალუმინისა და 165 ტონა თუთიის შენადნობის გადამუშავება. საწარმოში განხორციელდება გამოდნობილი ე.წ. „მოთების“ შემოტანა, 200-800 კგ/სთ წარმადობის სადნობ ღუმელში გადნობა და მაღალი წნევით ჩამოსხმის მანქანის საშუალებით პროდუქციის დამზადება.

საპროექტო ტერიტორიაზე საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია 3 ეტაპად. პირველ ეტაპზე დაგეგმილია საპროექტო ტერიტორიის ნაწილის - 2700 მ² -ის ათვისება, სადაც განთავსდება ავტომანქანის მექანიკური კომპონენტების საწარმოს პირველი რიგი, რომელიც მოიცავს საწარმოო საამქროს, ინსტრუმენტების სათავსოს, საწყობს, ოფისს, სასადილოს და სხვა დამხმარე სათავსებს.

პირველი ეტაპის დასრულებიდან 1 წელში, დაგეგმილია ანალოგიური საწარმოო საამქროს მოწყობა საპროექტო ტერიტორიის დანარჩენ ნაწილზე, ხოლო მესამე ეტაპზე (4 წლის შემდეგ), დაგეგმილია საპროექტო ტერიტორიის სრულად ათვისება. როგორც წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადებაშია აღნიშნული სკრინინგის განცხადება მოიცავს მხოლოდ პირველ ეტაპზე დაგეგმილ საწარმოს მოწყობას და ექსპლუატაციას.

საწარმოში დაგეგმილია შემდეგი ტექნოლოგიური მანქანა-დანადგარების განთავსება: 3 ერთეული მაღალი წნევით ჩამოსხმის მანქანა ცხელი კამერით; 3 ერთეული მაღალი წნევით ჩამოსხმის მანქანა ცივი კამერით; 2 ერთეული სპეციალური დანიშნულების მანქანა პროგრამირებადი ლოგიკური კომპროლერებით (PLC) და რობოტიზირებული კონტროლით; 2 ერთეული ციფრული მართვის მანქანა (CNC); სხვადასხვა დანიშნულების ჩარხები (საფანტქავლური დამუშავების დანადგარი, სახარატო, საფრეზავი, სახეხი, ელექტროეროზიულ და ელექტრული განმუხტვის (EDM) ჩარხები); ლაბორატორიის აღჭურვილობა, საკორდინაციო საზომი დანადგარი (CMM), პროფილების საზომი, მიკრომეტრი და სხვა.

სკრინინგის განცხადებიდან ირკვევა, რომ საწარმოში ალუმინის და თუთიის შენადნობის გასაცხელებლად და გასადნობად გამოიყენება ელექტრო ღუმელი. სადნობი ღუმელის ტემპერატურა თუთიის შენადნობისათვის იქნება 420°C , ხოლო ალუმინის შენადნობისათვის 700°C . საწარმოო პროცესში ხდება გამომდნარი მასალის ჩასხმა ყალიბში მაღალი წნევით ჩამოსხმის დანადგარის საშუალებით, ჩამოსხმის პროცესში მაღალი წნევის ქვეშ ჩამოსხმის დანადგარის ზედაპირზე ხდება წყალხსნარის მოსხმა.

თუთიის შენადნობისგან პროდუქციის ჩამოსხმისათვის გამოიყენება მაღალი წნევით ჩამოსხმის დანადგარი მაღალტემპერატურული კამერით, ხოლო ალუმინის შენადნობისგან მაღალი წნევით ჩამოსხმის დანადგარი ცივი კამერით.

მაღალი წნევით ჩამოსხმის შემდეგ ხდება პროდუქციის საფანტქავლური დამუშავება, რაც გულისხმობს ნაწიბურის გაგლუვებას ან ხელით წმენდას. პროდუქციის დამუშავების პროცესი მოიცავს შემდეგ საფეხურებს: სხმულის ჩამოსხმა (ზედმეტი მასალის მოცილება); საფანტქავლური დამუშავება (ნამზადის გარშემო არსებული ნაწიბურების გაგლუვება); სახეხი ჩარხით დამუშავება (ნამზადისთვის ნაკაწრების მოცილება და ზედაპირის გათანაბრება); ხელით წმენდა საჭიროების შემთხვევაში (ზოგიერთი ნამზადის დაფრეზვა). სამუშაოების დასრულების შემდეგ განსაზღვრულია პროდუქციის შემოწმება, ხოლო შემოწმების შემდეგ ხდება ნაწარმის შეფუთვა შემდგომი რეალიზაციის მიზნით.

სკრინინგის განცხადებიდან ირკვევა, რომ საწარმოს ექსპლუატაციის ფაზაზე მოხდება შემდეგი სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა: ადჰეზიური ხსნარის ნამუშევარი სითხე (დაახლოებით 35 ტ/წ); ნამუშევარი საპოხ-გამაციებელი სითხე (დაახლოებით 1 ტ/წ); ნამუშევარი ჰიდრაულიკური ზეთი (დაახლოებით 4ტ/წ). საწარმოს ექსპლუატაციის ფაზაზე მოხდება შემდეგი არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა: ნამუშევარი ნათურები (0.005 ტ/წ); ბამბის ფილტრის ნარჩენები (1 ტ/წ); აქტიური ნახშირბადის შემცველი ნარჩენები (8.411 ტ/წ); შეფუთვის ნარჩენები (2.0 ტ/წ) და საყოფაცხოვრებო ნარჩენები (9 ტ/წ).

სახიფათო ნარჩენების დროებითი განთავსებისთვის საწარმოში მოეწყობა სპეციალური სათავსი, ხოლო შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამის ორგანიზაციას. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვა განხორციელდება ქ. ფოთის მუნიციპალური სამსახურის მიერ, ხელშეკრულების საფუძველზე.

ექსპლუატაციის ფაზაზე მოსალოდნელი საწარმოო ნარჩებიდან აღსანიშნავია წიდა, რომლის მართვის საკითხის გადაწყვეტა მნიშვნელოვანია. ასევე მოსალოდნელია ალუმინის და თუთიის შენადნობების მტვერის, მეტალის ნარჩენების წარმოქმნა, რომელიც როგორც სკრინინგის განცხადებაშია აღნიშნული დაუბრუნდება ნედლეულის მომწოდებელ კომპანიებს. გასათვალისწინებელია, რომ აღნიშნული ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით უნდა გადაეცეს შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კომპანიას.

საწარმოს წყალმომარაგება სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური მიზნებისთვის განხორციელდება ქ. ფოთის წყალსადენის ქსელიდან. სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით დაგეგმილია 2106 მ³, ხოლო ტექნიკური დანიშნულებით 3800მ³ წყლის გამოყენება. ტექნიკური მიზნებისთვის წყლის გამოყენება გამიზნულია გამაგრილებელი სისტემის მაღალი წნევით ჩამოსხმის დანადგარის მუშა ზედაპირის საპოხი ხსნარების მოსამზადებლად, ხანძარსაწინააღმდეგო დანიშნულებით, სათავსებისა და ტერიტორიის დასუფთავების და მცენარეული საფარის მოსარწყავად.

თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის ტერიტორიაზე არ არსებობს საკანალიზაციო ქსელი, ამიტომაც საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია 20 მ³ ჰერმეტიკული სასენიზაციო რეზერვუარის მოწყობა. რეზერვუარის განტვირთვა მოხდება ქ. ფოთის საკანალიზაციო კოლექტორის, N6 სატუმბი სადგურის, შემკრებ რეზერვუარში ხელშეკრულების საფუძველზე, სასენიზაციო რეზერვუარში ასევე დაგეგმილია გამაგრილებელი სისტემის გაქრევის წყლების ჩაღვრა.

სკრინინგის განცხადებიდან ირკვევა, რომ საპოხი ხსნარების მომზადებისას წარმოქმნილი ნამუშევარი წყლის შეგროვება მოხდება საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულ 15 მ³ ტევადობის პოლიმერული მასალისაგან დამზადებულ ავზში. მნიშვნელოვანია, რომ აღნიშნული სახიფათო თხევადი ნარჩენები უნდა გადაეცეს ამ ნარჩენის მართვაზე უფლებამოსილ კომპანიას.

სკრინინგის განცხადებით დგინდება, რომ ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება მოსალოდნელია ინდუსტრიული ღუმელებიდან - ალუმინის დნობისა და ჩამოსხმისას და თუთიის დნობისა და ჩამოსხმისას, საიდანაც მოხდება მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა ატმოსფერულ ჰაერში.

საწარმოს ექსპლუატაციის ფაზაზე ხმაურის ძირითად წყაროებს წარმოადგენს წნევით ჩამოსხმის დანადგარები, ჰაერის კომპრესორები, სახვრეტი ჩარხები, გამაგრილებელი კოშკები, ულტრაბგერითი საწმენდი დანადგარი, მრავალფუნქციური ხრახნსაჭრელი ჩარხები, ავტომატური საბურღი და ხრახნსაჭრელი ჩარხები, სახეხი ჩარხები და ლაზერები. საწარმოს ექსპლუატაციის ფაზაზე ხმაურის გავრცელების მოსალოდნელი დონეები დაახლოებით შეადგენს 85 დბა-ს. სკრინინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ გაანგარიშების შედეგების მიხედვით უახლოესი საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე ხმაურის გავრცელების დონე არ აღემატება 35.5 დბა-ს, ამასთან აღნიშნულია, რომ ხმაურის დონეები უახლოესი საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე არ გადააჭარბებს 25 დბა-ს. სკრინინგის განცხადებაში მოცემული სხვადასხვა მონაცემებიდან გამომდინარე ხმაური

გავრცელების საკითხი საჭიროებს შეფასებას და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების დაგეგმვას.

როგორც სკრინინგის განცხადებაშია აღნიშნული ტერიტორიის მიმდებარედ მცირე ჩანართების სახით ვხვდებით სველნიადაგიან თითქმის დაჭაობებულ მდელოებს. საპროექტო ტერიტორიაზე არ გამოვლენილა ენდემური, რელიქტური, საქართველოს წითელი ნუსხით დაცული მცენარეულობა, ცხოველთა სამყაროზე ნეგატიური ზემოქმედების კუთხით რისკ ფაქტორს წარმოადგენს დაცული ტერიტორიებიდან ან სანაპირო ზოლიდან საპროექტო ტერიტორიაზე ფრინველთა მოხვედრა, ამასთან ერთად სკრინინგის განცხადების თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე ლიტერატურული ცნობებითა და საველე კვლევების შედეგად დაფიქსირებულ სახეობებში გვხვდება საქართველოს წითელი ნუსხით დაცული კავკასიური გველგესლა (*Vipera kaznakov*) და კავკასიის ენდემი, კავკასიური გომბეშო (*Bufo verrucosissimus*).

ვინაიდან მაღალია მიწისქვეშა წყლების დგომის სიმაღლე და ვლინდება სხვადასხვა სიღრმეზე (მერყეობს 1.2-1.5 მ-ის ფარგლებში), შესაბამისად მოსალოდნელია გრუნტის წყლებზე ზემოქმედება და მშენებლობის ეტაპზე შემუშავებას საჭიროებს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

სკრინინგის განცხადებიდან ირკვევა, რომ საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს განთავსებულია შპს „მოულდს ენდ მეტალს ჯორჯიას“ მეტალურგიული საწარმო; „Caucasian Metals Terminal“-ის მეტალების მადნების გადასატვირთი ტერმინალი და სხვა საწარმოები. დაგეგმილი საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესების შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში მოსალოდნელია აზოტის ოქსიდების, გოგირდის დიოქსიდის, ნახშირბადის ოქსიდის, ალუმინის ოქსიდის და სილიციუმის დიოქსიდის გაფრქვევა, რამაც ფონური შეფასებისა და კუმულაციის გათვალისწინებით შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოახდინოს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე.

შპს „სდტ ჯორჯიას“ მიერ დაგეგმილი საქმიანობა, თავისი მასშტაბის/წარმადობის და საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით, საჭიროებს დამატებით შესწავლას.

სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილი ინფორმაციის გათვალისწინებით, შპს „სდტ ჯორჯიას“ მიერ დაგეგმილი ალუმინის და თუთიის შენადნობებისგან (ფერადი ლითონების დნობა) ავტომანქანის მექანიკური კომპონენტების საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციისას მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი ზემოქმედება გარემოზე.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის II დანართის მე-4 პუნქტის 4.3 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ „ქ.ფოთში, თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის ტერიტორიაზე, შპს „სდტ ჯორჯიას“ ალუმინის და თუთიის შენადნობებისგან (ფერადი ლითონების დნობა) ავტომატური მექანიკური კომპონენტების საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია“ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „სდტ ჯორჯია“ ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის შესაბამისად უზრუნველყოს სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „სდტ ჯორჯიას“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „სდტ ჯორჯიას“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღებიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ფოთის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი